

Typ av möte: Miljömålskommitté

Mötesdatum: 2018-06-11, kl. 16.30

Närvarande: Hans Peters (C), Carl-Magnus Grenninger (S), Hans Wigren (V), Anders Tiger (KD), Klara Palmberg Broryd, Anastasja Stengred, Marina Förström, Birgitta Held Paulie.

Frånvarande: Roger Bydler (MP), Peter Zethraeus (M), Anna Kjellin Flory (M), Bjarne Hansson (L).

1. **Mötet öppnades av ordförande Hans Peters.**
2. **Livsmedel – Uppföljning av nuvarande indikatorer och förslag till ny indikator**

Marina Förström, kategoriansvarig på inköpsenheten och Anastasja Stengred, utredare på förnyelseenheten presenterade status och uppföljning av indikatorerna 1.7 klimatpåverkan från kommunens livsmedelsinköp (kg CO₂e/ kg mat) och 3.5 andel ekologisk mat i kommunens verksamheter (%) och koppling till 2030.

Det nya inköpsprogrammet Hantera Livs har möjliggjort det nu är enklare att ta fram data på produkters klimatpåverkan. Indikator 1.7 klimatpåverkan från kommunens livsmedelsinköp (CO₂e/kg mat) i Nackas miljöprogram har fått ett värde (2,2 CO₂e/kg) för 2017. Utifrån den data som finns tillgänglig att hämta ut via Hantera Livs kunde man se hur de olika kommunala verksamheter skiljer sig i inköpsstatistiken när det kommer till klimatpåverkan. Lägst klimatpåverkan från livsmedelsinköp är Nackas kommunala förskolor (1,7 CO₂e/kg) och högst Nackas kommunala grundskolor (2,4 CO₂e/kg).

I dagsläget finns inget uppsatt mål för indikatorn. Marina Förström presenterade ett förslag om en målnivå att minska klimatpåverkan från livsmedelsinköp till 2030 till 1,1 (CO₂e/KG). Förslaget till målnivån är uträknat från WWF One Planet plate som satt 0,5 (CO₂e/KG) som maxgräns per måltid som senare räknades om till per kg livsmedel utifrån Livsmedelsverks referensportion.

Beslut om målnivå för indikatorn lyfts till Miljömålskommittén under hösten 2018.

Idag sker flera mat och klimatsatsningar i kommunen riktat på kommunens verksamheter vilket innebär att det föreslagna målet skulle kunna nås med de aktuella satsningarna i Nacka.

Indikator 3.5 andel ekologisk mat i kommunens verksamheter (%) var under 2017 25% vilket är halvvägs från det uppsatta delmålet 50% till 2020. Utifrån det nya inköpsprogrammet går det nu att plocka ut data som kan sortera inköpen utefter olika enheter. Ett utdrag visade bland annat att Nacka kommuns kommunala förskolor köper in mer ekologiskt (30,9%) än de kommunala grundskolorna, gymnasieskolor och äldreomsorgen. Lägst andel ekologiskt inköp sker hos den kommunala äldreomsorgen (17,9%).

Förslag till ny indikator: Närproducerad mat i kommunens verksamheter

I Nacka kommuns mål och budget 2018–2020 fick miljömålskommittén i uppdrag att ta fram indikatorer på användning av närproducerad mat i kommunens verksamheter i syfte att öka den.

I dagsläget finns det ingen gemensam definition över begreppet närproducerat vilket ibland gjort att begreppet använts på ett vilseledande sätt.

En anledning till att begreppet inte fått en enhetlig definition är för att det inte går att säkerställa att de som generellt sett odlas i Sverige har mindre påverkan på miljön än de som odlas i exempelvis Spanien eller Frankrike.

Vissa kommuner och organisationer har i sitt arbete med att fastställa en definition kring närproducerat hänvisat till Livsmedelsverket som definierar närproducerat som mat där såväl produktion, förädling och distribution till konsumenter sker inom ett visst avgränsat område.

En annan mer begränsad definition är den från ”Bondens egna marknad” som definierade närproducerade livsmedel som livsmedel som producerats inom en radie på 25 mil från marknaden. Denna begreppsförvirring har bland annat gjort att man i utredningen av den nya indikatorn varit tvungna att begränsa definitionen för att närproducerat skall kunna vara mätbart i Nacka kommun. I utredningen av indikatorn undersöktes två definitioner, 25 mil och livsmedel som har Sverige som ursprungsland.

Utifrån den aktuella lagstiftningen, Nackas geografiska placering, budget och aktuella inköpsstatistik presenterades ett förslag om att mäta andel närproducerade livsmedel i kommunens verksamheter. Andel närproducerad mat i kommunens verksamheter inom varugrupperna kött, fågel, mejerivaror, ost och ägg (%). (från djur som är födda, uppfödda och slaktade i Sverige)

De valda varugrupperna valdes på grund av de är främst de som köpts in mest av i kommunala verksamheter men även de som ger mest klimatpåverkan. Nuläget utifrån den valda definitionen är 56% närproducerad mat under 2018 och 50% under 2017 vilket redan innebär en ökning med sex procent under mindre än ett år. De föreslagna målnivåerna är 70% till 2020, 90% 2030 och grundar sig i att det i dagsläget sker flera satsningar bland annat informationskampanjer som riktar sig till de som arbetar med mat i kommunens verksamheter vilket kommer kunna öka värdet under de kommande åren.

Dessa förslag ses som ett underlag och kommer vidare att diskuteras vid höstens första miljömålskommittémöte 1 oktober 2018.

3. Vatten – Status med arbetet

Birgitta Held Paulie, miljöstrateg på miljöenheten presenterade det aktuella läget med vattenindikatorerna som idag finns under rent vatten i miljöprogrammet.

Nacka tillhör Norra Östersjöns vattendistrikt och beror sju län samt 74 kommuner. I distriktet är flera av utmaningarna miljögifter, övergödning och försurningspåverkan.

Den ekologiska statusen (4.2 andel vattenförekomster som uppnår god ekologisk status) är i dagsläget i Nacka främst på en måttlig nivå men har två fall som är otillfredsställande, Strömmen och Baggensfjärden.

Fosforhalterna (4.4 andel sjöar med god status vad gäller övergödning) presenterades enligt statistik främst orsakas av avloppsreningsverk som står för 60% av fosforbelastning i Stockholms inre skärgård, följt av dagvatten på 23 %. I dagsläget visar miljöbarometern på minskning i fosforhalterna men detta kan ha att göra med att det kan finnas felkopplingar. Detta gör bland annat att det blivit svårare att analysera varför värdena blir som de blir.

Den kemiska statusen (4.3 andel vattenförekomster som uppnår god kemisk status) visar på liknande resultat som den ekologiska statusen där flera vattenförekomster uppnå god kemisk status, dock inte Baggensfjärden och Strömmen.

Nackas geografiska placering i en storstad föranleder en diskussion om huruvida ambitionsnivån om god status är realistisk. Frågan får lyftas under hösten i miljömålskommittén för diskussion i samband med att indikatorer och målnivåer uppdateras

4. Kommunikation kopplat till miljömål– Status

Klara Palmberg Broryd, strategi- o förnyelsedirektör, presenterade en sammanställning av kommunikationen sett ut kopplat till miljö. Syftet med en miljökommunikation är att bidra till att Nackas lokala miljömål uppfylls, öka målgruppernas kunskap, inspirera till miljösmarta samarbeten och beslut, möjliggöra hållbara beteendeförändringar och positionera Nacka som en miljömedveten kommun.

Nacka har idag flera olika kanaler som används för att nå ut till nackabor där bland annat Nacka.se, sociala medier, personliga möten (fokusgrupper, cykeldagar) och nyhetsbrev använts.

Under 2017 har flertal aktiviteter genomförts som direkt kan kopplas till Nacka kommuns sex miljömål.

1. Minskad klimatpåverkan (30 aktiviteter)
2. Frisk luft (17 aktiviteter)
3. Giftfri miljö (15 aktiviteter)
4. God bebyggd miljö (9 aktiviteter)
5. Rent vatten (1 aktivitet)
6. Ett rikt växt-och djurliv (1 aktivitet)

5. Övriga punkter

Agenda 2030

Anders Tiger (KD) lyfte frågan om hur kommunen arbetar med agenda 2030 och undrade om det fanns områden kvar i agenda 2030 som miljömålsprogrammet inte har med.

Till nästa möte kommer ett underlag att presenteras kopplat till agenda 2030 och miljömålskommittén men även andra kommittéers uppdrag.

Ordförande Hans Peters avslutade mötet och tackade för kvällen.

Mötesanteckningar skrivna av
Anastasja Stengred